

– Radau ją ten širyt, užvertusią kojas, – pasakė donja Eliodija, rodydama į vietą paplūdimyje, kur buvo susikaupusios jūros suneštos arba atkapstytos šiukšlės: rąstigaliai, plastikiniai maišeliai, buteliai.

– Apnuodyta?

– Ko gero.

– Kur ją dėjo? Palaidojo?

Donja Eliodija linktelėjo.

– Mano anūkai.

– Kapinėse?

– Ne, čia pat, paplūdimyje.

Kaime apsinuodiję nugaišdavo daug šunų. Kai kas kalbėjo, esą jie nuodijami tyčia, bet Damaris negalėjo patikėti, kad yra žmonių, kurie galėtų taip elgtis, ji manė, kad šunys tiesiog suėda žiurkėms padėtą užnuodytą jauką arba apsinuodijusias žiurkes, nes jas lengva sugauti.

– Labai gaila, – atsiduso Damaris.

Donja Eliodija tik linktelėjo galva. Tą juodą kalę turėjo jau seniai, ji gulėdavo šalia prekystalio ir lydėdavo ją visur: į bažnyčią, į uošvės namus, į parduotuvę, į prielauką... Veikiausiai moteris jautėsi labai prislėgta, bet to neparodė. Padėjusi vieną šunytį, kurį ką tik pamaitino, švirksčiu pritraukusi pieno iš puodelio, paėmė kitą. Jų buvo dešimt, tokie mažuliukai, kad dar akli.

– Jie vos šešių dienų, – pasakė donja Eliodija, – neišgyvens.

Kiek Damaris prisiminė, ji visada atrodė sena, nešiojo akinius storais stiklais, kurie didino akis, nuo juosmens žemyn buvo stora, nedaugžodžiaudavo, judėjo lėtai ir išlikdavo rami net triukšmingiausiomis dienomis, kai jos užteigėlėje netrūko įkaušėlių, o aplinkui stalus laigydavo vaikai. Bet dabar ji atrodė akivaizdžiai sugniužusi.

– Kodėl jų neišdalinate? – paklausė Damaris.

– Vieną jau paėmė, bet niekas nenori tokių mažų.

Ne sezono metu užteigėlėje nebuvo nei staliukų, nei muzikos, nei turistų – nieko, tik tuščia erdvė, kuri dabar atrodė milžiniška, tik ant suoliuko sėdėjo donja Eliodija su dešimčia šuniukų kartoninėje dėžėje. Damaris atidžiai juos apžiūrinėjo, galiausiai apsisprendė.

– Ar galiu paimti šį?

Donja Eliodija įdėjo ką tik pagirdytąjį į dėžutę ir išėmė tą,

kurį nurodė Damaris, nulėpusį pilku kailiuku, pažvelgė jam į papilvę.

– Čia kalytė, – pasakė ji.

Atoslūgio metu paplūdimys panėšėjo į didžiulę tamsaus, labiau purvą primenančio smėlio dykumą. Potvynio metu viską apsemdavo vanduo, o srovė iš džiunglių sunešdavo pagalius, šakas, sėklas bei pernykščius lapus ir suplakdavo į krūvą su žmonių paliktomis šiukšlėmis. Damaris grįžo aplankiusi tetą, gyvenančią žemyno pusėje, už karinio oro uosto, kaime su šiuolaikiškais viešbučiais ir betoniniais restoranais. Pas donją Eliodiją užsuko iš smalsumo, pamačiusi ją su šuniukais, o dabar keliavo namo, į kitą paplūdimio galą. Neradusi, kur dėti gyvūną, priglaudė jį prie krūtinės. Kalytė tilpo delnuose, kvepėjo pienu, taip norėjosi ją apkabinus laikyti glėbyje, kad net ašaras spaudė.

Damaris kaimas buvo ilga siaura gatvė nerijoje, abipus kurios grūdosi namukai juodais apipelijusiais stogais – buvo aptriušę, suręsti iš lentų ir nuo žemės pakelti ant medinių kuolų. Damaris šiek tiek nerimavo, ką pamatęs kalytę pasakys Rochelijus. Jis nemėgo šunų, o jei ir laikė, tai tik tam, kad jie skalydami sergėtų kiemą. Dabar jų turėjo tris: Dendžerį, Musių ir Olivą.

Vyriausias Dendžeris panėšėjo į labradorą, kuriuos kariškiai išmo-
ko apieškoti turistų laivus ir bagažą, bet jo kvadratinė galva buvo
didelė kaip pitbulio iš kitame kaime esančio „Pacífico Real“ viešbu-
čio. Dendžeris atiteko jam iš velionio Jozuės, kuris iš tikrųjų mylėjo
šunis. Laikė juos už sargus, bet elgėsi su jais gražiai ir dresavo, kad
galėtų vestis į medžioklę.

Rochelijus pasakojo, kad, kartą jam apsilankius pas dabar jau ve-
lionį Jozuę, dar nė dviejų mėnesių neturintis šunytis atsiskyrė nuo
vados ir ėmė ant jo loti. Rochelijus nutarė, kad tai kaip tik tas šuo,
kurio jam reikia. Velionis Jozuė padovanojo jam mažių, ir Rocheli-
jus pavadino jį Dendžeriu, o tai reiškia pavojų. Dendžeris užaugo
pavydus ir nuožmus – toks, koks šuo ir žadėjo būti. Rochelijui kal-
bant apie jį atrodė, kad jis savo šunį gerbia ir juo žavisi, bet iš tikrųjų
nuolat jį gąsdindavo ir pakėlęs ranką šaukdavo „Fas!“, kad primintų
visus tuos kartus, kai duodavo jam į kailį.

Musiaus gyvenimas, išsyk matėsi, nuo pat mažumės buvo sun-
kus – toks liesas ir drebantįs atrodė. Vieną dieną jis atklydo į kiemą,
o kadangi Dendžeris jį priėmė, taip ir liko gyventi. Turėjo žaizdą ant
uodegos ir po kelių dienų į ją įsimetė užkratas. Kai Damaris su Ro-
chelijumi ją pastebėjo, žaizdoje knibždėte knibždėjo lervų, o Damaris
pasirodė, kad iš jos išskrido jau visai suaugusi musė.

– Ar matei? – apstulbo ji.

Rochelijus nieko nepastebėjo, o kai Damaris jam paaiškino, jis garsiai nusijuokė ir pasakė pagaliau sugalvojęs gyvūnui vardą.

– O dabar, Musiau, stovėk ramiai, dvasna tu, – paliepė jis.

Sugriebė jį už uodegos galo ir, pasiėmęs mačėtę, Damaris dar nespėjus suprasti, kas bus, ją nukirto. Musius kaukdamas nukūrė tolyn, o Damaris su siaubu pažvelgė į Rochelijų. Tas gūžtelėjo pečiais, tebelaikydamas rankoje lervų nuburbtą uodegą, ir pasakė taip pasielgęs tik norėdamas sustabdyti infekciją, bet ji visada manė, kad jis tuo mėgavosi.

Jauniausias Olivas buvo Dendžerio ir kaimynų kalės, tamsiai rudo plauko ir, pasak jų, grynaveislės labradorės, palikuonis. Panašus į tėvą, tik ilgesnio ir šviesesnio plauko. Iš visų trijų Olivas buvo pats niūriausias. Nė vienas šuo neidavo prie Rochelijaus ir visi įtariai žiūrėjo į žmones, bet Olivas išvis vengė prie ko nors artintis ir buvo toks įtarus, kad net neėsdavo, jeigu šalia būdavo žmonių. Damaris žinojo kodėl: kai jie susirinkdavo ēsti, Rochelijus pritykinę šmaukštelėdavo plonu bambuko vytiniu, kurį tik tam tikslui ir laikė. Bausdavo už kokią nors išdaigą arba tiesiog šiaip sau, nes juos mušdamas jautė malonumą. Olivas buvo dar ir klastingas: patyliukais prisėlindavo ir įkašdavo.

Damaris tvirtai žinojo, kad su kalyte viskas bus kitaip. Šuo yra jos, ir ji nieku gyvu neleis Rochelijui elgtis kaip su savo šunimis, neleis net kreivai į ją pažiūrėti.

Užsuko į dono Chaimės krautuvėlę pasidžiaugti šunyte.

– Kokia mažuliukė, – nusistebėjo jis.

Dono Chaimės krautuvėlė teužėmė prekystalį ir sieną, bet visko joje buvo taip gausu, kad galėjai gauti bet ko – nuo maisto produktų iki vinių ir varžtų. Donas Chaimė buvo kilęs iš šalies gilumos, atvykęs čia kaip stovi, kai buvo statoma karinio jūrų laivyno bazė, ir gyveno susidėjęs su juodaode iš kaimo, kilusia iš dar didesnių skurdžių negu jis pats. Kai kas tvirtino, kad prasigyveno jis ne be raganavimo, bet Damaris manė, kad jam tiesiog sekėsi, nes buvo geras ir darbštus žmogus.

Ir tądien davė jai į skolą savaitės daržovių, duonos kepalą rytdienos pusryčiams, maišelį pieno miltelių ir švirškštą šuniukui penėti. Ir padovanojo kartoninę dėžę.

Rochelijus buvo stambus, raumeningas juodaodis tokia veido išraiška, tarsi amžinai būtų piktas. Kai Damaris sugrįžo su šuniuku, jis kieme valė žoliapjovės variklį.

Su ja nė nepasisveikino.

– Dar vienas šuo? – burbtelėjo. – Nesitikėk, kad jį prižiūrėsiu.

– Nieks tavęs ir neprašo, – atšovė ji ir patraukė tiesiai į trobelę.

Su švirkštu nesisekė. Damaris rankos buvo tvirtos, bet negrabios, o pirštai tokie pat drūti, kaip ir visa kita. Kiekvienąkart paspaudus stūmoklis eidavo iki galo, o pienas trykšdavo kalytei iš burnos pro šalį ir aplaistydavo viską aplinkui. Kadangi šunytis nemokėjo lakti, dubenėlyje pieno nepaduosi, o kaime parduodami žindukai, skirti žmonių kūdikiams, buvo per dideli. Donas Chaimė patarė jai naudoti pipetę, ji pabandė, bet maitinamas po lašą šunytis niekaip nepasisotindavo. Tada Damaris sugalvojo pamirkyti duonos gabalėlį piene ir padavė žįsti. Tai buvo vykęs sumanymas: kalytė gabalėlį godžiai prarijo.

Trobelė, kurioje jie gyveno, stovėjo ne paplūdimyje, o ant džiunglėmis apaugusio uolingo kranto, kur baltieji miesto gyventojai turėjo erdvius ir gražius vasarnamius su sodais, grįstais takais ir baseiniais. Kad patektum į kaimą, reikėjo nusileisti ilgais stačiais laiptais, nuo kurių lietinguoju sezonu teko dažnai valyti purvą, kad nebūtų slidūs. Tada persikelti per platą, sraunią upę primenantį jūros intaką, kuriame vanduo per potvynius ir atoslūgius tai pakildavo, tai nuslūgdavo.